

ueluti in tres partiuntur, tribus eius musculi tendinibus cælatis. Tendines ubi sinum superarunt, inuicem collecti in unum finiunt tendinem, sinui magni femoris processus una cum nono musculo implantatum. Quum itaq; tres hos tendines, qui exteriori parte carnem obnatam habent, intueberis, facile colliges hinc Naturam decimo musculo robur additum uoluisse: ne si carneus omnino esset, in reflexu & motu, ossis duritia compressus laceraretur. Quin etiam sinui ligamentum, seu crassa ualidaq; membrana obnascitur, ne ossis contactus musculum in reflexu uitaret. Ad hæc, ligamentum id læue admodum, & uiscido unctuosq; humore oblitum est, quo facilius musculi ad sinum efficeretur circumactus: quod Naturæ artificium in rotulis & cardinibus sedulo imitatur, non solum motum accelerantes, uerum ut seriùs, qui reflectitur funis, attritu corrumpatur studentes. Præterea ut solo rotula sinui funem non committimus, sed rotulam in trochleo aut surcula (ne ex sinu funis labatur) firmamus, ita quoque Natura ossium sinu non contenta, à superiori sinus parte unum, & ab inferiori alterum eduxit musculum, qui ambo una cum decimo porrecti, illum quo minus sua sede declinaret, asseruant. Ab acuto enim coxendicis ossis processu, carneus enascitur musculus, superiori parti decimi musculi ad ipsius usque insertionem adnatus. Deinde ab appendice quoque ossis coxendicis alius similiter carnosus & gracilis prodit, inferiori decimi musculi sedi ad insertionem exporrectus. Vterque enim in sinum magni femoris processus insertionem cum decimo molitur, & cum ipso circumductui femoris subministrat. Cæterum subinde non solum eiusmodi musculos ad elatiorem & humiliorem reflexus sedem pronasci conspicias, imò etiam ab interna regione, ubi iam flexus non amplius obliquatus ad femur ducitur, carnosam substantiam à coxendicis ossis enasci obseruaturus es, quasi tres illi tendines in carnem à coxendicis ossis pronatam substantiam, post flexum immitterentur, itaq; inuoluti ad magnum femoris processum contenderent. In tuo igitur est arbitratu, aut hos musculos, aut carnem molem tendines excipientem decimo iungere, atque ita proprios femoris musculos decem enumerare: aut si maius, utrumque distingues, & duodecim recensebis. Rursus si quintum musculum in tres diuiseris, omnes erunt quatuordecim. In nostro itaque numero decimus una cum duobus illis gracilibus femur in posteriora circumagitur, nonus uerò in anteriora, nihilò secus quam si baculum inter duas manus extensas repositum, alternatim in priora & posteriora ductis manibus circumuertes. Nonus enim & decimus manibus respondent, baculum autem femur non ineptè assimilaueris.

MUSCULORVM FEMVR MOVENTIVM

administratio. Caput LVII.

Primi musculi administratio.

UORVM qui femoris motibus præfunt musculorum administratio, nem, ab extendentibus merito in illo crure, in quo tibiæ motores aggreffus es, exordieris. Assumpta itaque ex minus fragili ferro nouacula, quæ ossis impetum aliquando sustinere possit, primi musculi caput (si agilis) ab osse coccyge & ilium ossis dorso, transuersis sectionibus niteris abradere, quousque in secundum musculum incidas. Quando autem uerfi musculi principium ab osse derafum erit, licebit hoc reflectere, & iolis manibus (nisi nouacula quoque uolueris) à subditis partibus ad magnum usque femoris processum liberare. Quod ubi præsteris, ipsius longam intueberis insertionem, procul etiam sub magni femoris processus radice descendente. Hæc enim non uulgariter uenit perpendenda, uti neque huius musculi forma, substantia, fibrarum ductus, & munus, uel abscellum duntaxat nomine, quos crebro in ipso & præcipue iuxta magni processum in illius tendine incidimus. Secundus dein pariter ab ilium osse nouacula dirimendus est, mente adhibita, ne tertij quoque principium una adimatur. exortus enim cõtinuitas, quæ linea duntaxat interfingitur, utrumque musculum una facile auferri sinit. Vbi itaq; sensim reflexo secundi musculi initio, & transuersis semper secundum ilium ossis dorsum factis sectionibus, ad tertij musculi principium deueneris, secundus iam totus uenit reflectendus, & manibus attractus, ad insertionem usq; à tertio diuulendus. Tertius quoque eadem ratione ab ossis ilium dorso, post secundum abradetur: atq; hoc quartus ad ipsius etiam insertionem deducto, quartus ab ossis sacri lateribus cullello auferetur, & manibus apprehensus, ad magnum usq; femoris processum à ligamento cui innititur, & coxendicis articulo dirimetur. Facillima enim horum, postquam primum administraueris, est aggreffio, qua

qua obita, licebit singulorum motibus examinatis, omnes quatuor abijcere. Quintum post hos musculum à coxendicis ossis infima sede, & pubis osse acutiori nouacula simul totum calidè abrades, & ad suam in femur insertionem illum perducens, eam accuratè obseruato, non neglectis ipsius inscriptionibus, seu delineamentis, fibrarumq; ductus differentia. Animum etiam dum hunc præscindis accommoda, ne simul quoque octauum musculum, tanquam quinti partem incautus auferas. Quinto itaque à femore rescisso, acutiori cultello à lateribus corporum undecimæ & duodecimæ thoracis uertebrarum, & trium primarum lumborum, sexti musculi caput uenit liberandum, & capite eius apprehenso, totus musculus ad paruum usque femoris processum, à subditis est dirimendus. quod si uoles, solius manus ope, perfeceris. Nisi forte & hunc musculum, quum dorsum mouentes administrares, iamdudum inspexeris. Postquam uerò ipsius tendinem, & quo super pubis os fertur sinum indagaueris, septimus oportune aggredietur. Hunc itaque nouacula transuersis ductis sectionibus, ab interna ossis ilium sede ad coxendicis usque os quæ descendit erades, & musculo manibus eleuato, ad minorem usque femoris processum, ipsius insertionem consideraturus, detrahes: non præterita abscellum usque ad insertionem, quæ deducitur, inspectione. Mox octauum transuersa linea à pubis osse abscellum usque ad insertionem, quæ similiter suo principio lata est, diuelles: obseruans interea, ne nonum quoque imprudens adimas. Duo qui adhuc supersunt musculi, quoniam pubis ossa dum uescis & se dis speciares musculos, dirempta sunt, atque iam unum tantum crus, in quo tibiæ mouentes musculi administrabas, ad manum habes, facile secabuntur. Nonum itaque & decimum à pubis osse & coxendicis abrades, & ipsorum connexum & in maioris femoris processus sinum, ac implantationem examinabis, nequaquam perfunctorie præteriens decimi reflexum, & quæ ad huius latera undiq; nascitur, musculosam substantiam cum decimo musculo ad insertionem usque exporrectam. Hæc enim citra corporis nostri Opificis solertia laudem hymnumq; nunquam prætergredieris. Quum hos femur circumuertes, hoc loco sibi utrinque incumbentes musculos dirimens. Similiter etiam ab acuto coxendicis ossis processu, in quinti sacri ossis lateris durum ligamentum produci contueberis, cui quartus femur mouentium musculus innitebatur, quodq; hæc ossa firmius committit. Deinde aliud iamdudum sese obtulit ab eodem sacri ossis latere, cui nuper dictum inseritur, enatum, atq; in posteriorem, illicq; elatiorem coxendicis ossis appendicis sedem insertum, quod recti intestini, ut & mox in enarratione præcedens, musculorum firmamentum efficitur. Articuli uerò coxendicis ligamenta, una cum genu articuli, & pedis ligamenti in unum Caput reijciam, pedis & digitorum ipsius musculorum sermoni subnectendum.

DE LATESCENTE TENDINE, CVTI plantæ subnato. Caput LVIII.

MNES quos hæcenus non commemorauimus musculi, in tibia & pede reponuntur pedis, ipsiusq; digitorum motibus famulantes. Quo autem & hi aptius pertractentur, primum pedis motores recensebimus, & dein de qui digitorum duces existunt, ut tunc postmodum quot quaque sede sint, una colligentes, eorundem administrationem subnectamus. Verum quanto Galeni oratio in secundo de Administrandis sectionibus obscurior, imperfectiorq; est, & non undiq; suis in tertio de Partium usu placitis respondet, tanto eiusmodi musculorum diligentior nobis sermo instituendus uenit. Neque profecto cum Galeno arbitrari conuenit, simiam ab homine duntaxat in pedis digitorum diductu differre, quod scilicet simia longiores, & magis discretos digitos quam homines adipiscatur. Imò musculis magna sanè est differentia: quam si non omnem, ne prolixior sim, explicuero, prout orationis tamen ordo requireret, quæ mihi animo obuersabitur, lubens enarraturus sum: sedulo studiosos hinc admonens, ut non solum uera hominis musculorum enarratione & inspectione contenti, simiam quoque aggrediantur, quo Galenum (qui nusquam æquè ac in Anatome arduus est) scilicet intelligant, ne quum hunc (uti profecto debemus omnes) profiteri instituerint, suos præceptores imitati, elegantissimam, maximamq; ipsius librorum copiam, qui Anatomica complectuntur, negligant: & solum illis quæ quibus mediocriter in liberalibus studiis eruditus citra omnem præceptoris operam assequitur, sese totos dedant: memores, quam turpiter in leuibus Galeni operibus pedem, qui sese Galenicis hodie ap